

อ. พนม สมิตานนท์ ในฐานะนักวิเทศสัมพันธ์และศิษย์เก่าของ UP ดำริของหลวงสุวรรณฯ ในการส่งนักศึกษาไปเรียนต่อที่ UP ทำได้เพียงปีเดียวเท่านั้น ก็ล้มเลิกไปเนื่องจากเงินทุนสนับสนุนนั่นเอง

ขอย้อนหลังสมัยเป็นนักศึกษาของ โรงเรียนเกษตรแม่โจ้ พวกเราได้พื้นฐานของการเรียนและทำงานหนักมาตลอด 3 ปี พวกเราต้องเรียนและทำงานตลอด 5 วันต่อสัปดาห์ 6.00 – 8.00 น. งานโยธาทั่วไป ชุดดิน ถางหญ้า, 8.00 – 9.00 น. อาหารเช้า, 9.00 – 12.00 น. เรียนวิชาในหลักสูตร, 12.00 – 13.00 น. อาหารกลางวัน, 13.00 – 16.00 น. เรียนวิชาในหลักสูตร, 16.00 – 17.00 น. งานโยธาทั่วไป, 17.00 – 18.00 น. อาหารเย็น นอกเหนือจากงานโยธาแล้ว พวกเรายังต้องทำแปลงปลูกผัก ยาสูบ และชุดดอกไม้เพื่อหาประสบการณ์อีกด้วย

จากข้อความดังกล่าวข้างต้นนั้น ก็คือการฝึกความอดทน ทำคนให้เป็นคน และสร้างความแข็งแกร่งกล้าสามารถแก่นักศึกษานั้นเอง แนนอนที่สุดนโยบายเหล่านั้นต้องมาจากอาจารย์ พนม สมิตานนท์ อดีตอาจารย์ใหญ่ของเรานั้นเอง

จากกุศลและผลบุญต่างๆ ที่ผมได้กระทำและสั่งสมมาตลอดอายุขัย จึงเป็นพลวะปัจจัยให้ ศ. ดร. พนม สมิตานนท์ สู่สุคติในสัมปรายภพ เทอญ

ศาสตราจารย์ ดร. ไสว พงษ์เก่า

ป.ล. จากความผูกพันของผมในฐานะลูกศิษย์กับอาจารย์ พนมแล้ว ผมยังมีความผูกพันในฐานะอาจารย์ของลูกสาวและลูกเขยของอาจารย์พนมอีกด้วย คือ เป็นอาจารย์ของลูกสาวคนโต เมธิณี และสามี อุทัย ณ เชียงใหม่ ลูกสาวคนที่สอง มณฑารพ และสามี จักร จักกะพาก เรียกว่า เป็นความผูกพันในช่วงสองอายุคนนั่นเอง

Green Horn

“แม่โจ้จัดรั้งก่อนยากแค้น ตอบแทนแก่เราหมองหม่น ตรากรร่ำล่าเด็ญ ยากเข็ญจำทน เต็มเลือดเราเข้มข้น รักยังเปี่ยมล้นใจ”

เมื่อ พ.ศ. 2493 วิทยาลัยเกษตรแม่โจ้รับวัยรุ่นจากทุกภาคจำนวน 60 คน เข้าเป็นนักศึกษา หลังผ่านการดำเนินการมรรวิธีตามระเบียบก็แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 15 คน แยกกระเป๋ากลับบ้านตามมีแยกย้ายกันไปเข้าหอพัก 4 หอ ซึ่งเป็นหอไม้สองชั้น ชั้นล่างโล่งดีไม่เป็นระแนงขัดแตะไว้สำหรับเก็บจอบเสียมและไหปลาสวะ (ใช้แทนปุ๋ยยูเรียรดผัก) ชั้นบนมีเตียงเรียงกันเป็นแถว ตู้เก็บของอยู่ปลายเตียง

กิจกรรมประจำวันของนักศึกษาสมัยนั้นตอนเช้า 6 – 8 โมง “ลงงาน” คือ แยกจอบพรวนไปถางป่า ขุดดิน ดายหญ้าตามที่ครูผู้คุมจะมอบหมาย เข้าเรียนตอนเก้าโมงถึงเที่ยง ตอนบ่ายเรียนบ่ายโมงถึงบ่ายสาม กลับไปหอพัก แต่งชุดลงงานต่อจนถึงห้าโมงเย็น อาหารการกินทางกาจ่ายเงินให้หัวละ 1.50 บาท (ช่วงเรียงพิมพ์อย่าพิมพ์ผิดเป็นร้อยห้าสิบบาท) เป็นค่าอาหารวันละสามมื้อ อาศัยที่ทางวิทยาลัยปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ที่กินได้ นำเอามาประกอบอาหารให้นักศึกษากินกันตายจนเรียนจบ

สัญญาติญาณการอยู่รอดทำให้แปลงพืชผลไม้ของสถานีดทดลองเกษตรซึ่งอยู่บริเวณใกล้เคียงกับวิทยาลัย เช่น เงาะ ลำไย เป็นแหล่งอาหารเสริมของนักศึกษาเก็บเกี่ยวในเวลากลางคืน และกลายเป็นเรื่องตลกที่น่าสังเวช เมื่ออาจารย์ผู้สอนวิชาพืชสวนถามในชั้นเรียนว่า “เงาะในประเทศไทยที่ไหนอร่อยที่สุด?” นักศึกษาคนหนึ่งยกมือและลุกขึ้นตอบอย่างมั่นใจว่า “เงาะที่สถานีดทดลองเกษตรครับ!”

วิกฤตทำให้รู้ว่าใครเป็นผู้นำตัวจริง ในปี 2494 เกิดเรื่องนักศึกษาแม่โจ้ยกพวกเข้าเหมารถเข้าไปในเมืองเชียงใหม่ตามหาตำรวจสองนายที่กลั่นแกล้งนักศึกษาแม่โจ้ที่ท่ารถเมล์ เมื่อตามพบก็ร่วมตีจนตำรวจทั้งสองนายบาดเจ็บ วันรุ่งขึ้น อาจารย์ทั้งหลายต่างพากันร่นววยกับการสอบสวนหาตัวต้นเหตุ มีการคุ่ด่าว่ากล่าวเรื่องนักศึกษาประพฤติตัวเกเร แล้วพวกเขาก็ประหลาดใจเมื่อรับทราบ ว่า ผู้อำนวยการวิทยาลัย อาจารย์ พนม สมิตานนท์ จะมาบรรยายเรื่อง

การจัดการไร่นา วันนั้นเราได้ยินคำว่า กรีนฮอร์น เป็นครั้งแรก ท่านอธิบายว่าหมายถึง วัววัยรุ่นที่
เขาแรกผลิ จึงเกิดอาการคันเขา เจออะไรก็อยากเอาเขาแรกผลินั้นไปดันไปสีทดลอง
ชีวิต เจอะของแข็งเข้าเขาแรกผลิก็บุบสลายคงจะเป็นตำหนิตัดตัววุ่นไปจนตาย
เปรียบเหมือนชายฉกรรจ์วัยรุ่นที่ฮอร์โมนกำลังจัดแรง ข้ำถูกสภาวะแวดล้อมกดดัน
จึงต้องหาทางระบายออก

ผู้เขียนขอใช้สำนวน “เซ็น” อธิบายความรู้สึกหลังจากได้ฟัง “กรุณาธรรม” เรื่องกรีนฮอร์น
ว่า อยู่ในภาวะคนหลงผิดที่กำลังงุนงง เพราะถูกซ้ำเติมจากดูด่าว่ากล่าวของอาจารย์ทั้งหลาย
มารู้สึกตัวได้สติเหมือนถูกราดหัวด้วยน้ำเย็น บุคลิกภาพที่เข้าใจเด็กวัยรุ่น เข้าใจสภาพแวดล้อม
กดดัน และการชี้ทางเตือนสติ โดยไม่ดูด่าว่ากล่าวของอาจารย์ พนม ช่างแตกต่างจากพฤติกรรม
ของอาจารย์อื่นๆ นักศึกษาหลายคนน้ำตาซึม มาบอกภายหลังว่า อยากเข้าไปกราบเท้าขอโทษ
อาจารย์พนมที่ได้ทำผิดครั้งนั้น แต่สภาพแวดล้อมตั้งเนื้อเพลงศักดิ์สิทธิ์ของแม่ใจ ทำให้พวกเรา
แข็งกระด้างเกินไปที่จะทำเช่นนั้น

ชีวิตหลังแม่ใจอีกกว่า 50 ปีของผู้เขียน ได้เรียนรู้ว่า คนสูงวัยที่มีแต่อายุนั้นต่างกับคนสูง
วัยที่มีวุฒิภาวะ (maturity) ดังอาจารย์ พนม สมิตานนท์ และตั้งความหวังว่า วิธีแก้ปัญหาอย่างผู้
มีวุฒิภาวะของอาจารย์ พนม จะเป็นแบบอย่างแก่ผู้บริหารสถาบันการศึกษาในปัจจุบัน ที่มี
ปัญหานักศึกษาตีกัน หรือเตือนสติผู้บริหารประเทศในการแก้ปัญหาเลื้อยต่างสีตักัน แต่ที่สำคัญ
ผู้บริหารอย่ามีพฤติกรรม Green Horn เสียเองก็แล้วกัน !!!

พ.อ. สุรินทร์ หิรัญบุรณะ

27 กันยายน 2552

ศาสตราจารย์ ดร. พนม สมิทานนท์ กับการพัฒนากีฬาของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พศ.พุม ขำเกลี้ยง

นับตั้งแต่วิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ถูกสถาปนาเป็นมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อปี พ.ศ. 2486 เป็นต้นมา จนถึงปี พ.ศ. 2500 การกีฬาของมหาวิทยาลัยฯ ทุกประเภทอยู่ในลักษณะที่อ่อนแอ ซึ่งจะสังเกตได้จากการที่มหาวิทยาลัยฯ ได้ส่งทีมกีฬาต่างๆ ไปแข่งขันก็แพ้เขากลับมาเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเล่นกีฬารักบี้ ซึ่งเป็นกีฬาที่ขึ้นหน้าขึ้นตาในขณะนั้น ทีมเกษตรฯ แพ้ทีมอื่นๆ มาเรื่อยๆ และแพ้ครั้งละหลายๆ ประตูจนถูกเรียกว่าหมูสนาม แต่มีอยู่ปีหนึ่ง คือ พ.ศ. 2492 ซึ่งเป็นปีที่ทำให้วงการกีฬารักบี้ตื่นตะลึงเพราะทีมเกษตรฯ ที่ว่าหมูสนามนั้น กลายเป็นทีมที่มีเขี้ยวตัน ซึ่งชิงชนะเลิศ กับ โรงเรียนนายเรือซึ่งเป็นทีมที่แกร่งที่สุดในปีนั้น ผลปรากฏว่าทีมเกษตรฯ เอาชนะทีมนายเรือไปได้หวุดหวิด **ทีมรักบี้มหาวิทยาลัยเกษตรฯ ได้ครองถ้วยชนะเลิศเป็นปีแรก** พลิกความคาดหมายของวงการรักบี้อย่างคาดไม่ถึง

ต่อจากชนะเลิศรักบี้ ครั้งนั้นแล้ว การกีฬาทุกประเภทของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ก็ยังอยู่ในสภาพเดิม คือไม่ดีขึ้นเลย แพ้เป็นส่วนใหญ่ จะมีชนะบ้างแต่ก็ไม่ถึงกับชนะเลิศ อย่างไรก็ตาม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ก็ยังส่งทีมนักกีฬาเข้าแข่งขันกีฬาทุกประเภท และทุกครั้งที่มีการแข่งขัน ในระดับอุดมศึกษา

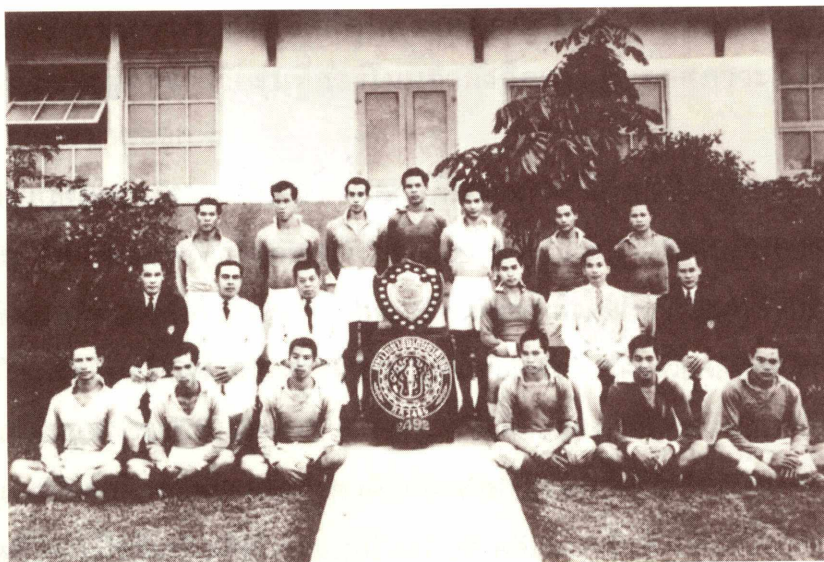
สาเหตุที่กีฬาของเกษตรสู้เขาไม่ได้นั้น อาจะมาจากปัจจัย 3 ประการ คือ

1. มหาวิทยาลัยฯ มีสนามและอุปกรณ์การเล่นกีฬาน้อยมาก เช่น สนามฝึกหรือแข่งขัน กีฬาภายในมีเพียง 1 สนาม คือสนามรักบี้และฟุตบอล โดยใช้สนามร่วมกัน สนามรักบี้ในนั้น พันธดูลูกรักบี้ พวกนักกีฬาฟุตบอล ถึงจะมีสิทธิ์ลงซ้อมได้ และสนามบาสเกตบอลอีก 1 สนาม
2. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สมัยแรกเริ่ม เป็นมหาวิทยาลัยใหม่ มีนิสิตน้อย (ประมาณ 500-600 คน) เมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และจุฬาฯ นับว่าน้อยมาก
3. นโยบายของมหาวิทยาลัยฯ ยังไม่มีแน่นอน ชัดเจน ในการส่งเสริมการกีฬาของมหาวิทยาลัยฯ ฉะนั้น งบประมาณ จึงมีน้อยมาก ไม่สามารถพัฒนากีฬาของมหาวิทยาลัยได้

ทีมรักบี้ฟุตบอล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ชุดชนะเลิศ (ครั้งแรก)

พ.ศ. 2492

ภาพจากซ้ายไปขวา

แถวหน้า

1. นายยงยุทธ เกียรติวัฒน์ (อินไซด์) 2. นายประจวบ เทพจันทร์ (ปีกขวา) 3. นายชาญชัย ชนะณรงค์ (มิดฟอร์เวิร์ด) 4. นายไกรศรี แสงแจ่ม (ฮุกเกอร์) 5. นายสมมาตร ธรรมนวงศ์ (สกรัม ฮาร์ฟ) 6. นายอรุณ เลี่ยมทอง (แถวหนึ่ง)

แถวกลาง

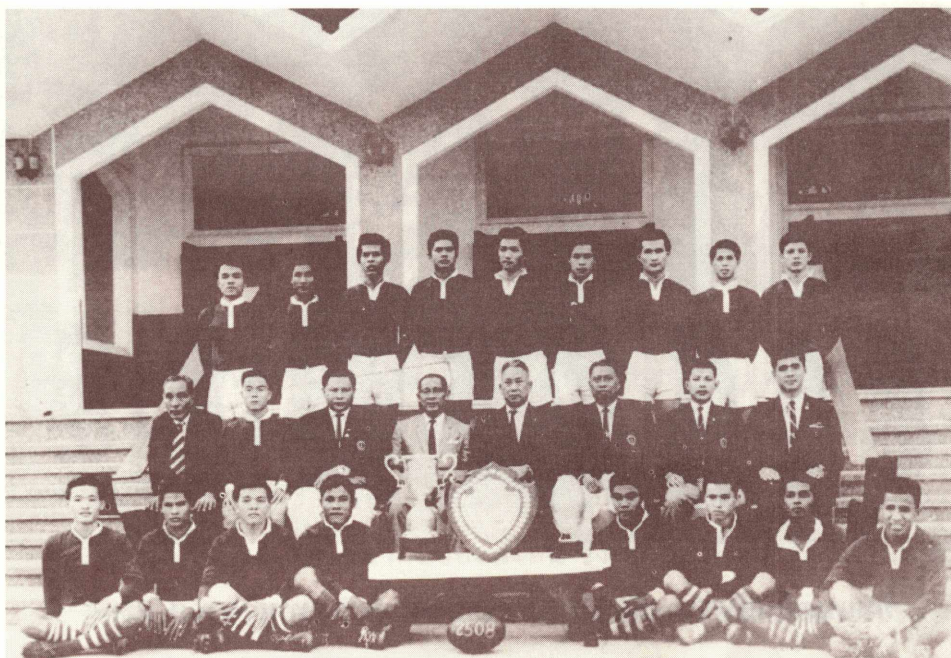
1. อาจารย์ประหยัด บุรณะศิริ (โค้ช) 2. อาจารย์กวี วิสุทธารมณ (เลขานุการ ม.ก.) หลวงสุวรรณวาจกกสิกิจ (อธิการบดี ม.ก.) นายพิศิษฐ์ ศศิณลิน (วิงฟอร์ เวิร์ด และหัวหน้า ทีม) อาจารย์ประเสริฐ ณ นคร (เลขาธิการ ม.ก.) อาจารย์เสรีไตรรัตน์ (ผู้จัดการทีม)

แถวหลัง

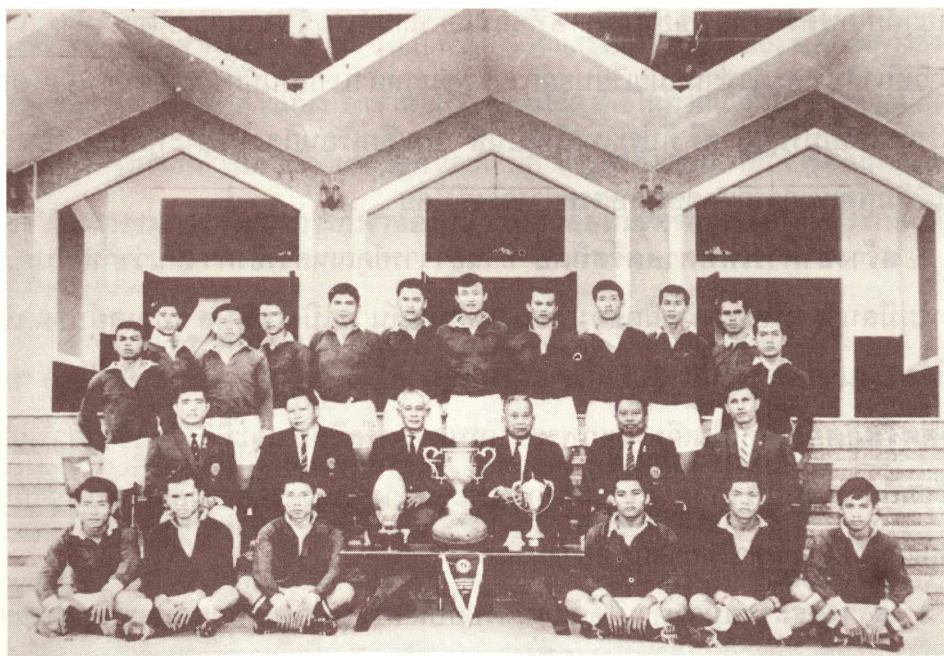
1. นายสุชีพ รัตสาร (วิงฟอร์เวิร์ด) 2. นายประยงค์ ประยูรหงส์ (แถว 2) 3. นายผานิต เกษตรทัต (แถวหนึ่ง) 4. นายสมชาย ธรรมมานุรักษ์ (ฟลายฮาร์ฟ) 5. นายเชิดพงษ์ โสภณ (อินไซด์) 6. นายบุญสืบ วัฒนโชติ (ปีกซ้าย) 7. นายสัมพันธ์ ควรประเสริฐ (ฟูลแบค)

ผู้ที่ไม่ได้ถ่ายรูปคือ นายยอธ ดูก (แถว 2) ภาพนี้ถ่ายที่หลังตึกสัตวบาล ปัจจุบันเป็นที่ทำการหอประวัติ

ถ่ายภาพร่วมกับทีมรักบี้ชนะเลิศ ปี 2508

ถ่ายภาพร่วมกับทีมรักบี้ชนะเลิศ ปี 2510

ทีมแบดมินตันชนะเลิศ ประเภทชายและประเภทหญิง พ.ศ. 2507

เมื่ออาจารย์คุณหลวงอิงค์ ได้มาเป็นอธิการบดีในปี 2501 ท่านเห็นว่าการกีฬาของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อยู่ในสภาพที่อ่อนแอ ท่านก็เริ่มจ้างงานการพัฒนาการ การกีฬาของมหาวิทยาลัย และตัวท่านสมัยเรียนอยู่ที่ ร.ร.สวนกุหลาบ ก็เป็นนักฟุตบอลของโรงเรียน และเมื่อไปเรียนระดับปริญญาตรี ที่ประเทศฟิลิปปินส์ พอเลิกเรียนก็ลงไปเตะฟุตบอลเป็นประจำ ท่านจึงได้เริ่มพัฒนาการกีฬาของเกษตรอย่างจริงจังโดย

1. **สร้างอาคารเทพศาสตร์สถิตย์** ท่านอาจารย์คุณหลวงอิงค์ เห็นว่าการกีฬาในร่มหลายประเภทไม่มีสนามหรือสถานที่ฝึกซ้อม เช่น แบดมินตัน เทเบิลเทนนิส วอลเลย์บอล เป็นต้น ท่านจึงได้ขอเงินจากโรงงานยาสูบมาก่อนหนึ่งเพื่อมาสร้างอาคารกีฬาในร่ม ตั้งชื่อว่า **“อาคารเทพศาสตร์สถิตย์”** เพื่อเป็นเกียรติแก่พระยาเทพศาสตร์สถิตย์ และนิสิตได้ใช้อาคารหลังนี้ในการฝึกซ้อมกีฬาในร่มประเภทต่างๆ รวมทั้งการประชุมต่างๆ ขององค์การนิสิตอีกด้วย ซึ่งนับว่าได้ประโยชน์แก่นิสิตและมหาวิทยาลัยฯ อย่างมาก

2. **สร้างสระว่ายน้ำ** ท่านได้ดัดแปลงบ่อปลา ซึ่งขุดไว้ในสมัยคุณหลวงสุวรรณฯ ที่อยู่ติดกับบริเวณอาคารเทพศาสตร์สถิตย์ ให้เป็นสระว่ายน้ำ (น้ำเขียวเข้ม และขุ่น) สำหรับใช้ในการฝึกซ้อมกีฬาทางน้ำเช่น ว่ายน้ำ และโปโลน้ำ ซึ่งต่อมามีภายหลังสระว่ายน้ำหรือบ่อเลี้ยงปลานี้ ทำให้นักกีฬาทางน้ำของมหาวิทยาลัย ได้นำชัยชนะมาสู่มหาวิทยาลัยฯ และติดทีมชาติหลายคน

บางคนบอกว่าที่นักกีฬาเกษตรฯ เก่งว่ายน้ำ เพราะน้ำในสระมีความต้านทานสูง ทำให้นักกีฬาต้องออกแรงมาก ในการว่ายและไปว่ายในสระมาตรฐาน ทำใหว่ายได้เร็วขึ้น

3. **ตั้งคณะกรรมการกีฬา** เพื่อให้การพัฒนากีฬาของมหาวิทยาลัยฯ เป็นไปอย่างมีแบบแผน และได้ผลยิ่งขึ้น ท่านจึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการกีฬารุ่นชุดหนึ่ง ประมาณ 20 คน โดยให้ อ.เสรี ไตรรัตน์ เป็นประธานกรรมการ ให้ทำหน้าที่ควบคุมดูแลการฝึกซ้อม การแข่งขัน และสวัสดิการต่างๆ แก่นักกีฬา

4. **จัดให้มีการแข่งขันกีฬาภายใน** ซึ่งเป็นนโยบายสำคัญ ที่ส่งเสริมให้นักศึกษาได้เล่นกีฬากันมากขึ้น และได้จัดให้มีการแข่งขันกีฬาภายในขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2502 โดยได้แบ่งออกเป็น 5 ทีม คือ ทีมนิสิต ปีที่ 1,2,3,4 และ 5 การแข่งขันกีฬาภายในได้ช่วยให้ทราบว่าใครมีความสามารถในกีฬาประเภทใดมากน้อยแค่ไหน ซึ่งเท่ากับเป็นการคัดตัวแทนนักกีฬามหาวิทยาลัยฯ ไปในตัวด้วย และเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ แทนการเที่ยวเตร่ตามสถานเริงรมย์ต่างๆ

การพัฒนาการกีฬาของมหาวิทยาลัยฯ ยังไม่ได้หยุดยั้งเพียงแค่นั้น เมื่อ ดร.สุชีพ ได้จบปริญญาเอกและเดินทางกลับมาจากสหรัฐอเมริกา เมื่อปี พ.ศ. 2504 และในปี 2505 นั้นเอง อ.คุณหลวงอิงศฯ ก็ได้แต่งตั้ง ดร.สุชีพ ให้ดำรงตำแหน่ง อาจารย์ผู้ปกครองนิสิต เพื่อให้ทำหน้าที่ปกครองดูแลนิสิตทั้งในด้านความประพฤติการกีฬาและสวัสดิการนิสิต และได้มีคำสั่งแต่งตั้งกรรมการกีฬาชุดใหม่ขึ้นแทนชุดเก่า เรียก **“คณะกรรมการพัฒนาการกีฬาของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์”** อันประกอบด้วยอาจารย์ดังต่อไปนี้

1. อาจารย์ ดร. พนม สมิตานนท์	เป็นประธานกรรมการ
2. อาจารย์ กวี วิสุทธารมย์	เป็นกรรมการ
3. อาจารย์ เสรี ไตรรัตน์	เป็นกรรมการ
4. อาจารย์ ปราณี แจ่มเจนกิจ	เป็นกรรมการ
5. อาจารย์ ดร.สุชีพ วัตรสาร	เป็นกรรมการ และเลขานุการ

ให้กรรมการชุดนี้ทำหน้าที่ทำการพัฒนาการเรียน การฝึกสอนการกีฬาของมหาวิทยาลัยฯ ให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

หลังจากแต่งตั้งกรรมการชุดนี้แล้ว การกีฬาของมหาวิทยาลัยฯ ก็ดีขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งคณะกรรมการชุดนี้ได้ดำเนินกิจกรรมอย่างเข้มแข็ง โดยได้แบ่งงานรับผิดชอบออกเป็น 2 ฝ่ายใหญ่ๆ คือ

1. ฝ่ายการเรียนการสอน ให้ทำหน้าที่ฝึกสอนนักกีฬา โดยวางแผนการสอนของกีฬาแต่ละประเภทว่า ควรจะสอนตามลำดับขั้นตอนอย่างไร และช่วยคัดนักกีฬาที่เก่งให้กับฝ่ายจัดการกีฬา โดยมอบหมายอาจารย์ ดร.สุชีพ รัตนसार ซึ่งขณะนั้นเป็นอาจารย์ผู้ปกครองนิสิตด้วย เป็นหัวหน้ารับผิดชอบเพราะมีความใกล้ชิดกับนิสิตอยู่แล้ว

2. ฝ่ายจัดการกีฬา หรือ ผู้จัดการเกี่ยวกับนักกีฬา จัดหาโค้ชมาฝึกสอน อำนวยความสะดวกในการฝึกซ้อม คัดเลือกนักกีฬาเป็นตัวแทน มหาวิทยาลัยทั้งในรูปเป็นทีม และรายบุคคล ไปแข่งขันกับมหาวิทยาลัยอื่น โดยให้อาจารย์เสรี ไตรรัตน์ กับ อาจารย์ปราวณี แจ่มเจนกิจ เป็นผู้รับผิดชอบ

เมื่อดังกรรมการชุดนี้ขึ้นแล้ว ที่ประชุมได้ปรับปรุงการลงทะเบียนเรียนวิชาพลศึกษาเสียใหม่ คือ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ นั้นมีความแตกต่างจากมหาวิทยาลัยอื่น อยู่อย่างหนึ่งคือมีหลักสูตรการเรียน 5 ปี และนิสิตทุกคนต้องลงทะเบียนเรียนวิชาพลศึกษา ซึ่งเป็นวิชา 1 หน่วยกิต ตั้งแต่ปีที่ 1 จนถึงปีที่ 5 ใครจะลงทะเบียนเรียนวิชาชนิดใดก็ได้ แต่กีฬาที่นิสิตชอบเรียนมากที่สุดก็คือ วิชากายบริหาร (ปริ๊ต-ปริ-ปริ๊ต) เพราะไม่ต้องเหนื่อยมาก แถมยังได้คะแนนดีอีกด้วยหาก ทำให้กีฬาประเภททีม หรือกีฬาที่มีการแข่งขันอย่างเป็นทางการ ไม่ค่อยมีใครลงทะเบียนเรียน นอกจากพวกเคยเป็นนักกีฬาประเภทนั้นๆ มาก่อนสมัยเรียนมัธยม จึงได้ยกเลิกวิชากายบริหารตั้งแต่นั้นมา

จากการเปลี่ยนแปลงการลงทะเบียนเรียนวิชาพลศึกษาใหม่นี้ ทำให้นิสิตต้องลงทะเบียนเรียนวิชาพลศึกษา โดยเลือกเล่นกีฬาชนิดใดชนิดหนึ่ง ที่ตนสนใจกันมากขึ้น โดยให้กรรมการกีฬาจัดจ้างโค้ชจากบุคคลภายนอกมาสอนได้ และขณะเดียวกันได้แต่งตั้งอาจารย์และนิสิตรุ่นพี่มาเป็นผู้จัดการทีมของกีฬาแต่ละชนิดด้วย

โดยมหาวิทยาลัย เอาเงินค่าหน่วยกิต ที่นิสิตมาลงทะเบียนมาเป็นค่าอุปกรณ์ ค่าสอน ถ้าไม่พออาจารย์ คุณหลวงอิงค์ ก็จัดหาเงินมาให้เพิ่มเติม

จากการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาใหม่ครั้งนี้ ทำให้นิสิตได้เลือกเล่นกีฬา

ประเภทต่างๆ มากขึ้น ในสนามตั้งแต่ เวลา 15.00 – 18.00 ในสนามเต็มไปด้วยการฝึกซ้อม และการเล่นกีฬา ประเภทต่างๆ ของนิสิต

เมื่อนิสิตเล่นกีฬากันมาก ทำให้สนามกีฬาไม่พอกับจำนวนนักกีฬา คณะกรรมการพัฒนากีฬา ได้เสนอ อาจารย์คุณหลวงอิงค์ ให้สร้างสนามกีฬาเพิ่มเติมอีก

นอกจากดัดแปลงบ่อปลาเป็นสระว่ายน้ำดังกล่าวแล้ว **คณะกรรมการพัฒนากีฬา ได้เสนออาจารย์คุณหลวงอิงค์ ควรมีสถานีฟุตบอลขึ้นอีก 1 สนาม** เพื่อให้ให้นักกีฬาฟุตบอลไม่ต้องไปแย่งเล่นกับกีฬารักบี้ อาจารย์คุณหลวงอิงค์ เห็นชอบ จึงให้ถมบ่อเลี้ยงปลา และรื้อเล้าไก่บริเวณทางทิศตะวันตกของสนามรักบี้ โดยให้ทาง กทม.เอาขยะมาถมบ่อปลา แล้วบดอัดแล้วเอาดินมาถมทับอีกทีหนึ่ง โดยให้อาจารย์ปราณีไปปรึกษากรมพลศึกษา เพื่อจะได้สร้างสนามให้ได้มาตรฐาน โดยมีสนามฟุตบอล มีลู่วิ่ง 6 ลู่วิ่ง ใช้เงินก่อสร้างไปทั้งหมด 649,268 บาท ใช้เวลาก่อสร้าง 3 ปี โดยให้ชื่อว่า **สนามกีฬาอินทรี จันทรสถิตย์** (เพื่อเป็นเกียรติแก่ท่านอาจารย์อินทรีจันทรสถิตย์ (คุณหลวงอิงค์ฯ)

สนามอินทรี ได้กระทำพิธีเปิด เมื่อวันที่ 5 กันยายน 2508 โดยมี ม.ล. ชูชาติ กำภู ซึ่งเป็นอธิการใหม่ ในช่วงนั้น โดยมีอาจารย์พนม เป็นผู้กล่าวรายงาน

นอกจากนั้น ในวันทำพิธีเปิดสนามได้มีการมอบเสื้อ สามารถ (กิตติมศักดิ์) ให้กับอาจารย์คุณหลวงอิงค์ ม.ล.ชูชาติ และมอบเสื้อสามารถและเหรียญที่ระลึกให้กับนักกีฬาที่ทำชื่อเสียงให้กับมหาวิทยาลัย

นอกจากนี้ยังได้สนามเทนนิสเพิ่มขึ้นอีก 2 สนาม เพราะสนามเทนนิสเดิมที่มี 2 สนามพวกอาจารย์และข้าราชการ เล่นกันส่วนใหญ่ ทำให้นิสิตได้มีโอกาสเล่นเทนนิสมากขึ้น

ผลพลอยได้ที่ตามมาจากการแต่งตั้งกรรมการพัฒนากีฬานี้ คณะกรรมการเห็นว่าการจ้างบุคคล ภายนอกมาทำการสอน หรือเป็นโค้ช นั้น ทำเสียค่าใช้จ่ายมาก ฝ่ายจัดการการเรียน สอบวิชาพลศึกษา ซึ่งมี ดร.สุชีพ เป็นหัวหน้า เห็นว่าควรตั้งภาควิชาพลศึกษา ขึ้นในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อรองรับการเรียนการสอน วิชาพลศึกษา ของนิสิต ซึ่งนับวันจะมากขึ้น

อาจารย์คุณหลวงอิงค์ เห็นด้วยจึงให้ ดร.สุชีพ ทำโครงการเสนอพร้อมกับหลักสูตรเพื่อเสนอสภา การศึกษาแห่งชาติ ได้เสนอไปตั้งแต่ พ.ศ. 2509 และได้รับอนุมัติให้มหาวิทยาลัยตั้งภาควิชาพลศึกษาได้ ในปี 2512 แต่มีข้อแม้ว่า มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ต้องตั้ง

คณะศึกษาศาสตร์ขึ้นมารองรับ แต่ตอนนั้นคณะศึกษาศาสตร์ ยัง ไม่ได้ตั้ง สภาการศึกษา
แห่งชาติ อนุญาตให้เอาไปฝากไว้กับคณะวิทยาศาสตร์ และอักษรศาสตร์ก่อน เมื่อ
คณะศึกษาศาสตร์ ตั้งขึ้นจึงได้อินไปอยู่กับคณะศึกษาศาสตร์

ผลจากทางมหาวิทยาลัย แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนากีฬา มหาวิทยาลัยขึ้นครั้งนี้ ทำให้
การกีฬา ของมหาวิทยาลัยก้าวหน้ามาเป็นลำดับ ดังจะเห็นได้จากสถิติดังต่อไปนี้

พ.ศ. 2492

* ชนะเลิศรักบี้ฟุตบอลศึกษา (สมัยคุณหลวงสุวรรณฯ เป็นอธิการบดี)

พ.ศ. 2502

* ชนะเลิศซอฟบอล * ชนะเลิศเนตบอล * ชนะเลิศว่ายน้ำประเภททีมหญิง
* นักกรีฑาติดทีมชาติ 3 คน

พ.ศ. 2503

* ชนะเลิศ ซอฟบอล * ชนะเลิศ กระโดดสูงชาย * ชนะเลิศ ว่ายน้ำ 100 เมตร 200
เมตร หญิง

* ท่านอาจารย์คุณหลวงอิงฯ ได้รับเกียรติให้เป็นประธานในพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา 5
มหาวิทยาลัย ที่สนามศุภชลาศัย * นักกรีฑาติดทีมชาติเข้าแข่งขันเชียร์เกมส์ที่กรุงเทพฯ 4 คน
* นักกรีฑาติดทีมชาติ 3 คน

พ.ศ. 2504

* นักกรีฑาติดทีมชาติไปแข่งกีฬาแหลมทองที่พม่า 2 คน * นักว่ายน้ำติดทีมชาติ
ไปแข่งกีฬาแหลมทองที่พม่า 6 คน (ชาย 3 คน หญิง 3 คน) * เริ่มมีการให้ เลื่อนสามารถ
และเหรียญที่ระลึกแก่นักกีฬาที่ชนะเลิศ

พ.ศ. 2505

* รองชนะเลิศแบดมินตัน * ท่านอาจารย์คุณหลวงอิงฯ ได้รับเกียรติให้เป็นประธาน
พิธีเปิดการแข่งขันแบดมินตัน 4 มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2506

* ชนะเลิศซอฟบอล * ชนะเลิศดาบ 2 มือชาย (แข่งขันหน้าพระที่นั่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว) * ชนะเลิศว่ายน้ำอู๋คมศึกษาทั้งทีมหญิง ทีมชาย * รองชนะเลิศรักบี้ฟุตบอล
* รองชนะเลิศบาสเกตบอล

พ.ศ. 2507

* ชนะเลิศแบดมินตัน 4 มหาวิทยาลัย (แข่งขันหน้าพระที่นั่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว) * ชนะเลิศกีฬาทางน้ำอุดมศึกษา * รื้อฟื้นรักบี้ประเพณีชาวไร่ - ชาวเรือ

พ.ศ. 2508

* ชนะเลิศแบดมินตันประเภททีมหญิง * ชนะเลิศเทเบิลเทนนิสประเภททีมหญิง * ชนะเลิศรักบี้อุดมศึกษาร่วมกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (3 : 3) * ชนะเลิศรักบี้แพ้คัดออก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (6:3) * ชนะเลิศกีฬาทางน้ำประเภททีมชาย * รองชนะเลิศกีฬาทางน้ำประเภททีมหญิง * นักกีฬาโปโลน้ำติดทีมชาติ 4 คนโดย ไปแข่งขันเชียร์เกมส์ที่ มาเลเซีย * เปิดสนามอินทรี จันทรสถิตย์ 5 กันยายน 2508 * นักกีฬาทางน้ำ ได้เดินทางไปแข่งขันที่ปีนัง มาเลเซีย โดยมีอาจารย์ พนม เป็นหัวหน้าคณะ ซึ่งเป็นครั้งแรกที่ทีมนักกีฬา มหาวิทยาลัย ของประเทศไทยไปแข่งขันต่างประเทศ

พ.ศ. 2509

* ชนะเลิศรักบี้ฟุตบอลอุดมศึกษาร่วมกับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย * ชนะเลิศบาสเกตบอลทั้งทีมชาย และหญิง * ชนะเลิศเทเบิลเทนนิสชายเดี่ยวและคู่ผสม * ชนะเลิศการแข่งขันบริด * ชนะเลิศคะแนนรวมดาบไทย * ชนะเลิศคะแนนรวมดาบสากลทั้งทีมชาย และหญิง * นักกีฬาฮ็อกกี้ติดทีมชาติ 4 คน * นักกีฬาโปโลน้ำติดทีมชาติ 4 คน * อาจารย์พนม นำทีมรักบี้ มก. ไปแข่งที่ปีนัง นับเป็นทีมกีฬา มก. ทีมที่ 2 ที่ไปแข่งขันต่างประเทศ

พ.ศ. 2510

* ชนะเลิศกรีฑา 5 มหาวิทยาลัย ทั้งประเภทชาย และหญิง * ชนะเลิศดาบไทย ประเภททีมชาย และหญิง * ชนะเลิศดาบสากลประเภททีมบุคคลชายหญิง * ชนะเลิศการแข่งขันบริด * ชนะเลิศรักบี้แพ้คัดออก * รองชนะเลิศรักบี้อุดมศึกษา * ม.ก.ได้รับเกียรติให้เป็นที่พักนักฟุตบอลในการแข่งขันฟุตบอลเยาวชนแห่งชาติ ครั้งที่ 9 โดยเมก มอบหมายให้อาจารย์พนม ประธานคณะกรรมการ * อาจารย์พนม คมนักกีฬาของประเทศไปแข่งขันมหาวิทยาลัยโลก ณ ประเทศญี่ปุ่น

พ.ศ. 2511

* ชนะเลิศบาสเกตบอลหญิง 5 มหาวิทยาลัย * ชนะเลิศฮ็อกกี้อุดมศึกษา * ส่งทีมว่ายน้ำไปแข่งขันที่อัมสเตอร์ ประเทศมาเลเซีย

การแข่งขันกีฬาระหว่างมหาวิทยาลัย ตั้งแต่ ครั้งที่ 1 -37 (2513 – 2553)

เมื่อมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยขึ้น ในปี พ.ศ. 2513 เพื่อจัดการแข่งขันกีฬาประเภทต่างๆ ระหว่างมหาวิทยาลัย ปรากฏว่าการแข่งขันครั้งแรก และครั้งที่ 2 มหาวิทยาลัยเกษตรเป็นเจ้าเหรียญทอง

ผลการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัย 37 ครั้ง พ.ศ. 2513 – 2553 ผลปรากฏว่ามหาวิทยาลัย ศาสตร์ ได้เหรียญ ดังนี้

มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์

1. ได้เป็นเจ้าแห่งเหรียญทองทอง	7	ครั้ง
2. ได้เหรียญทอง อันดับที่ 2	6	ครั้ง
3. ได้เหรียญทอง อันดับที่ 3	13	ครั้ง
4. ได้เหรียญทอง อันดับที่ 4	2	ครั้ง
5. ได้เหรียญทอง อันดับที่ 5	1	ครั้ง

สรุปได้ว่าการแข่งขันกีฬา มหาวิทยาลัย 37 ครั้ง มหาวิทยาลัยติดอันดับ 1 – 5 รวม 29 ครั้ง พูดได้ว่าการกีฬาของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์จัดอยู่ในแนวหน้ามหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัย หนึ่ง

สมัยที่อาจารย์คุณหลวงอิงค์และอาจารย์พนม ยังรับราชการอยู่ถ้าท่านไม่ติดธุระจำเป็นจริงๆ ทั้งสองท่านจะไปชมเชียร์กีฬามหาวิทยาลัย ทุกครั้งเป็นประจำ

นับได้ว่าอาจารย์พนมได้มีส่วนช่วยพัฒนากีฬามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และได้มีส่วนช่วยปูพื้นฐาน และวางรากฐานการกีฬาของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จนเจริญรุ่งเรืองมาเป็นลำดับ ดังที่เห็นอยู่ในปัจจุบัน

กิจกรรมใดถ้าคณะผู้บริหาร ให้ความสนใจและให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง กิจกรรมนั้นย่อมเจริญก้าวหน้าไปอย่างแน่นอน แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น คณะครูบาอาจารย์ต้องให้ความสนใจด้วย

ปัจจุบันนี้กีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย กำลังได้รับความนิยม จะเห็นได้ว่าการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัย ครั้งที่ 37 (2553) มีมหาวิทยาลัยส่งนักกีฬาแข่งขันทั้งหมด 111 สถาบัน

ฉะนั้นมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ต้องส่งเสริม และสนับสนุนการกีฬาของ มก. อย่างจริงจัง

เรียนแม่โจ้ แต่ไม่รู้จักอาจารย์พนม

ไพบุลย์ ไพรีพ่ายฤทธิ์

ผมไปเรียนที่แม่โจ้ เมื่อ พ.ศ. 2494 นับเป็นแม่โจ้รุ่น 16 ขณะนั้นอาจารย์พนม สมิตานนท์ ไปศึกษาต่อต่างประเทศ จึงไม่รู้จักกัน แต่ผมคุ้นเคยกับครอบครัวของท่าน เพราะผมมีเพื่อนร่วมรุ่น ชื่อ **จรัสพงษ์ อรุณสิทธิ์** เป็นหลานนำของภรรยาท่าน ผมจึงสนิทสนมกับ **น้าบุญมี** และคุ้นเคยกับ **ลูกสาวคนโต**ของท่านที่เริ่มเข้าสู่วัยรุ่น รวมทั้ง **ลูกสาวคนเล็ก**ที่ยังเป็นเด็กกะโปโลอยู่

ผมมาเห็นตัวจริงเสียงจริงของอาจารย์พนม เมื่อเข้ามาเรียนที่เกษตรบางเขนใน 3 ปีต่อมา มาถึงวันนี้ ผมเป็นผู้เฒ่า จึงต้องขอเล่าความหลังในเรื่องราวของแม่โจ้ ที่ **หัวหน้าสถานศึกษาไม่อยู่** มีเฉพาะผู้รักษาราชการแทนเท่านั้น เรื่องที่จะเล่าต่อไปนี้ เคยนำมาวิเคราะห์เมื่อมีวิทยุชุมชนขึ้น ก็สรุปได้ว่า ในขณะนั้นถ้า **อาจารย์พนม สมิตานนท์ อยู่ในประเทศไทย เหตุการณ์ร้ายๆ จะไม่เกิดขึ้น ... เหตุการณ์ที่ว่าเป็นอย่างนี้ครับ**

โดยปกติ การเรียนที่แม่โจ้ จะต้องถูกปลุกเวลาตีห้าครึ่ง ด้วยเสียงระฆังที่ดังกังวานไปถึงตลาดและหมู่บ้าน แล้วก็จะเริ่ม “ลงงาน” ตั้งแต่หกถึงแปดนาฬิกา เสร็จจากลงงานก็รีบอาบน้ำ แต่งตัวเข้าโรงอาหารทันที เพราะต้องเร่งรีบเพื่อเข้าชั้นเรียนเวลาเก้าโมงเช้า ถึงบ่ายสามโมงเย็น จากนั้น ก็กลับหอ เปลี่ยนเป็นชุดลงงานอีกครั้ง เพื่อลงงานเวลาบ่ายสี่โมง ถึงห้าโมงครึ่ง “ชุดลงงาน” ยอดนิยม คือ เสื้อม่อฮ่อม กางเกงขาสั้น หรือกางเกงม่อฮ่อม ซึ่งเป็นแบบกางเกงชาวเลหรือกางเกงชาวกวย แต่ขาสั้นแค่ครึ่งน่อง ไม่สวมรองเท้า เว้นแต่ต้องบุกป่า ขุดตอ ก็สวมเป็นรองเท้าทำจากยางนอกรถยนต์ครับ ส่วนอาหารเย็นจะเริ่มเวลาหกโมง หลังจากนั้นก็กลับหอ ทำการบ้าน ทบทวนบทเรียน หรือเถลไถลออกไปตลาดแม่โจ้ รวมทั้งเข้าไปเที่ยวเตร่ในหมู่บ้านด้วย นี่คือกิจวัตรของเด็กแม่โจ้

การลงงาน ก็คือ การปฏิบัติงานภาคสนาม ทั้งการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ทำนา บ่มใบยาสูบ ปรับพื้นที่ ขุดตอไม้ ฯลฯ เชียงใหม่ในสมัยนั้น ผักสด เช่น กระหล่ำปลี กระหล่ำดอก กระหล่ำปม และดอกไม้สวยๆ เช่น ลิ้นมังกร ฝีเสื้อ ฟ็อกซ์ ฮอลลีฮ็อก ไม่มีที่อื่นใดทัดเทียมแม่โจ้ ถ้าใครเก็บดอกไม้ลิ้นมังกรไปฝากสาวๆ ในเวียง รับรองได้ว่า “เป็นต่อ” เพราะมีแห่งเดียวในประเทศไทย สวยบาดใจสาวๆ ไม่แพ้กุหลาบแต่ความแปลกใหม่นั้น กุหลาบยอมชิดซ้าย

ระบบชลประทานของแม่โจ้นั้นดีเยี่ยม มาตั้งแต่สมัยผมเรียนที่นั่นอยู่แล้ว คลองส่งน้ำเข้ามาในพื้นที่เป็น**คลองลอย** คือ ระดับน้ำสูงกว่าระดับพื้นดิน ดังนั้นจึงไม่มีการสูบน้ำเข้าแปลง เพราะใช้แรงโน้มถ่วงของโลกเท่านั้น จะบังคับให้น้ำไหลไปในทิศทางใดก็ย่อมได้

ผมพักอยู่ที่หอ **เทอดกสิกร** เป็นอาคารชั้นเดียวใต้ถุนสูง หลังคามุงด้วย**ตองติง** ฝาเป็น**ไม้ไผ่ขัดแตะ** พื้นกระดาน ไม่มีการกันห้อง จะนอน 2 แถว หันศีรษะเข้าฝา ปลายเท้าอยู่ช่องทางเดินตรงกลาง หลังหอติด**ลำห้วยแม่โจ้** มีต้นสักขนาดใหญ่ขึ้นอยู่ริมห้วยด้วย หน้าหอเป็นที่ราบบริเวณกว้างปลูกผักไว้เต็ม และให้น้ำโดยการไขน้ำให้ไหลเข้าไประหว่างแปลงผัก น้ำก็จะซึมเข้าไปในแปลงผักเอง ไม่ต้องตักน้ำรด ถ้าทำเป็นแปลงใหญ่ไม่มีการยกทรง ก็จะใช้วิธีไขน้ำเข้าท่วมแปลงเลย ซึ่งวิธีการให้น้ำแบบนี้ จะชุ่มฉ่ำดีมาก อาจให้น้ำวันเว้นวัน หรือเว้นสองวัน ก็ยังได้ ถ้าอากาศไม่แห้งมากนัก

ผมพาชมแม่โจ้เมื่อ 60 ปีก่อนยาวเกินไป จึงขอเล่าสิ่งที่น่าสนใจจะเล่าเสียที ... **ดิน ๆ ดินเดี๋ยวนี้** แต่งชุดลงงานแล้วไปเข้าแถวหน้าหอ เสียงปลุกนั้นเป็นเสียงรุ่นพี่ ปี 2 ดูเวลาจากนาฬิกาในหอ ปรากฏว่า เพิ่งตีสี่เท่านั้น มีอะไรเกิดขึ้นหรือ? แต่จะมัวโอ้อ้อเจ้าปัญหาที่เสี่ยงกับการโดนดุเปล่าๆ จึงรีบแต่งชุดลงงาน พร้อมกับจอบคูชีพ ไปเข้าแถวหน้าหอตามคำสั่ง

พี่บอกว่า วันนี้ไม่ต้องลงงาน ให้เดินแถวเป็นระเบียบไปรวมกันที่หน้าเสาธง น่องปี 1 ก็แบกจอบแล้วออกเดินเรียงสอง ผ่านแปลงผักหน้าหอทั้งสองฟาก ซึ่งขณะนั้นปลูกมะเขือยาวไว้เต็ม ผลอวบอ้วนน่ารับประทาน แต่พวกผมเห็นแล้วอยากอ้วก เพราะโรงครัว จัดเมนูมะเขือยาวมา 7 วัน ติดต่อกัน บางวันมะเขือยาวทั้งมือกลางวันและมือเย็น

เมื่อเดินไปสักพักหนึ่ง ก็ถูกสั่งให้หยุด ให้แถวขวา ขวาทันแถวซ้าย ซ้ายหัน นั่นคือสองแถวอยู่บนถนนหันหลังชนกัน เบื้องหน้าเป็นแปลงมะเขือยาว ทั้งสองฟาก พี่สั่งว่าให้**เดินเรียงหน้ากระดานเข้าไปในแปลงมะเขือ แล้วถากออกให้หมด** ทุกคน เฮ! ดีใจ กุ๊กกูจอ ถากถางทันทีโดยไม่ลังเลใจ เรื่องนี้ฟังแล้วอย่าได้ตำหนิเลย เพราะเมนูมะเขือยาว หลอกหลอน มา 7 วัน แล้วอย่างไรก็ตามผลของวีรกรรมนี้ คือ ข้อหา **ทำลายทรัพย์สินของทางราชการ** ก็เถียงไม่ขึ้นเช่นกัน

วันนั้น ไม่มีการลงงาน ไม่มีการเรียน ชาวเข้าไปในเวียงว่า “**แม่โจ้ สไตรค์**” มีการประกาศให้เข้าเรียน มีการให้ไปรายงานตัว ในที่สุดก็ประกาศว่า **ผู้ที่ไม่ไปรายงานตัวจะถูกคัดชื่อออก** เหตุการณ์ทั้งหมดนี้เกิดในช่วงต้นภาคปลาย คือ ต้นเดือนพฤศจิกายน 2494 ขอไขความตรงนี้อีก

นิดว่า แม่โจ้เป็น สถานศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการแห่งแรกที่จัดการเรียนเป็น 2 ภาคการศึกษา แทนที่จะเป็นสามภาค ดังที่ดำเนินการอยู่ทั่วไป มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งขณะนั้นสังกัดกระทรวงเกษตรธิการก็จัดเช่นเดียวกัน มาถึงวันนี้ ทั่วประเทศ ตั้งแต่อนุบาล ถึงอุดมศึกษา จัดเป็นสองภาคการศึกษาโดยทั่วกัน

เหตุการณ์ในแม่โจ้สงบลงภายในเดือนพฤศจิกายนนั่นเอง แต่ยังไม่ยุติเพราะมีสาเหตุหนึ่ง ถูกตัดเชื้อออก พวกนี้จึงเดินทางเข้ากรุงเทพฯ ไปตั้งศูนย์อำนวยการอยู่ที่วัดชนะสงคราม ใกล้ๆ บางลำพู หรือจะว่าใกล้ๆ สนามหลวงก็ได้ เมื่อข่าวแพร่ออกไปก็มีผู้มาสนับสนุน ส่วนใหญ่ ให้เงิน บางคนให้หนังสือ เงินนั้นก็ไปซื้ออาหารโดยซื้อวัตถุดิบ จากตลาดยอดบางลำพูมาปรุง กันเอง พร้อมด้วยข้าวกันบาตร ก็พออยู่กันได้ ส่วนหนังสือนั้น มีคนให้มาจริงๆ ผู้ให้ก็คือนิสิต นักศึกษา ในกรุงเทพฯ นั้นแหละ ได้มาก็กองไว้ไม่มีใครสนใจอ่าน

หนังสือเหล่านี้สร้างปัญหาให้เราในภายหลัง เพราะเมื่อเลิกกันไปแล้ว ก็โดนข้อหา ผักเฝื่อนลัทธิคอมมิวนิสต์ ข้อกล่าวหานี้มีวัตถุประสงค์ชัดเจน คือ หนังสือเหล่านั้น ที่เจ้าหน้าที่ไป ตรวจค้น หลังจากพวกเราสลายตัวกันไปแล้ว ปรากฏว่าเป็นหนังสือปลุกระดมทั้งสิ้น

ขอโทษผู้ให้ด้วย ที่อุตส่าห์นำไปให้แล้วไม่อ่าน ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ ที่ลบพวกเราออกจาก บัญชีดำแล้ว หลังจากเกิดเหตุไม่กี่ปี

ขอกลับมาเล่าขณะที่อยู่วัดชนะสงครามต่อ ผมเองได้ปลีกเวลากลับไปพบพ่อแม่ ที่นครราชสีมา ถ้าเป็นสมัยนี้ก็ไม่ต้องไป กดโทรศัพท์ก็ถึงแล้ว พ่อฟังเรื่องจากปากลูกแล้วก็เห็น ด้วย ซึ่งมาคิดตอนหลังว่า ท่านคงไม่เห็นด้วยหรอก แต่ถ้าไม่ยอมรับ พ่อลูกคงขัดแย้งกัน แล้วจะ กู้กลับไหมนี้? อีกมุมหนึ่งเมื่อเราได้เป็นพ่อคน จึงรู้ซึ่งว่า วิสัยพ่อยอมเข้าข้างลูกไว้ก่อน เป็นเรื่อง ธรรมดา

พ่อเขียนจดหมายให้ถือลงมากรุงเทพฯ เป็นจดหมายถึงหลวงเชิดวุฒากาศรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ท่านองว่าเด็กพวกนี้ยังเยาว์วัย จึงวู่วาม แต่มิได้คิดร้ายต่อโรงเรียน ต่อครูอาจารย์ ขอให้กลับเข้าเรียนตามเดิมเถิด

พ่อส่งให้อ่านก่อนจะฉีกซอง ผมก็สงสัย จึงถามว่า ท่านรัฐมนตรีเขาจะฟังพ่อหรือ? ถามอย่างนี้พ่อชักฉุน บอกว่า ก็ลองดู เพื่อนกันขอกันแค่นี้ไม่ได้ก็ให้มันรู้ไป อ้อ! เขาเป็นเพื่อน กันมาสมัยเรียนอยู่โรงเรียนนายร้อย จปร. ครั้น พ่อกำชับว่าให้นำจดหมายไปให้ที่บ้าน และอย่า ให้หนังสือพิมพ์รู้ บ้านท่านอยู่ฝั่งธนบุรี แถวชอยสวนพลู